

מבשר טוב

קידושא רבה

פרשת ראה

תשע"ה

עיה"ק צפת

לרגל חנוכת בית החסידים בעיה"ק צפת

רָאָה אֲנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה (דברים יא, כו). הנה השי"ת הוא בעל הרחמים, ומאיתו לא תצא הרעות, על כן צריך ביאור איך יתכן כלל כדבר הזה שהקב"ה יתן קללה.

ויש לבאר שבאמת הקב"ה משפיע רק שפע טובה וברכה, ואינו נותן קללה כלל וכלל, רק שאם עוברים על רצונו ית' אז מחמת מעשי המקבל נהפכת הברכה לקללה.

וראיה לזה, שכן איתא בגמ' יומא (עב): "אמר רבי יהושע בן לוי, מאי דכתיב (דברים ד, מג) וזאת התורה אשר שם משה, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מיתה". והרי ברור שהתורה היא מקור הברכה, ואיך יתכן כדבר הזה שתהיה לסם מיתה, אלא שזה מחמת שלומד בבחינה של לא זכה, שאין לומד את התורה עם התנאים הנצרכים ללימוד התורה, ועל כן יכולה ליהפך לו לסם מיתה.

ועל כן האפיקורסים יכולים להביא ראיות לאפיקורסות מן התורה, כמו שמובא במדרש (בראשית רבה ח, ח): "בשעה שהיה משה כותב את התורה היה כותב מעשה כל יום ויום, כיון שהגיע לפסוק הזה שנאמר ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א, כו) אמר לפניו: רבון העולם, מה אתה נותן פתחון פה למינים, אתמהא. אמר לו: כתוב, והרוצה לטעות יטעה".

והיינו שהכוונה האמיתית בנעשה אדם היא, שהשי"ת יחד עם האדם שברא בוראים את "האדם השלם", והקב"ה השיב למלאכים שהרוצה לטעות ולהבין שכאילו היה ח"ו שותף לבריאה יבוא ויטעה, כי הרוצה לטעות יש לו מקום לטעות בכל פעם, ואפילו בתוה"ק, ועל הרוצה לטעות אין עצה.

וכן הוא גם בענין ברכה וקללה, שהקב"ה אינו משפיע אלא רק ברכה, ויכולה היא שתיהפך לקללה מחמת מעשי המקבלים.

וכן איתמר משמיה דמרן הבעש"ט הק' זיעוכ"י שגן עדן אינו בדווקא העולם העליון, אלא גם בעולם הזה אדם יכול לעשות לעצמו או גן עדן או גיהנם, ותלוי רק בו כפי איך שמתנהג.

והנה אנו עומדים בחנוכת בית החסידים, וגם בענין זה יתכן שתהיה ברכה וקללה, וכמו שיתבאר. כי ודאי ענין של בית החסידים הוא ברכה, ומהות הברכה בזה הוא, ששם יכולים להתפלל יותר טוב, וממילא גם יותר בנקל שיתקבלו התפילות.

וביאור הענין, כי בעצם יש לתמוה על הענין שנהגו החסידים על פי יסודו של מרן הבעש"ט הק' זיעוכ"י להקים לעצמם בתי מדרשות נפרדים, דהרי הלכה פסוקה היא בשלחן ערוך (סימן צ) שיש להתפלל עם הציבור, דכתיב (משלי יד, כח) "ברב עם הדרת מלך", וא"כ מדוע תיקן הבעש"ט הק' שיעשו להם החסידים בתי מדרשות לבדם ולא יתפללו עם כל אנשי העיר.

והתשובה לזה נעוצה בדברי **שו"ת הרדב"ז** (ח"ג סימן תעב) שכתב וז"ל: "גרסינן בפרק אין עומדין (ברכות לא.) אין עומדין להתפלל לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך מריבה ולא מתוך כעס, ותו גרסינן ר' חנינא ביומא דריתחא לא הוי מצלי, פירוש ביום שהיה כועס, תו גרסינן כל שאין דעתו מיושבת עליו אל יתפלל, תו גרסינן שמואל לא הוה מתפלל בביתא דאית ביה שכרא, מפני הריח שהיה טורדו ומונעו מלהתכוין. למדת מכל הני שלא יתפלל אדם לא במקום שטורד מחשבתו, ולא בזמן שמבטל את כוונתו. ומעתה היחיד או הרבים שיש להם איבה או שנאה או כעס ומריבה עם הציבור, אין תפלתם רצויה, ואסור להם להתפלל שם, שמחשבתו טרודה ולא יוכל לכוין בתפלתם, וכל שכן אם מכעיסין אותו על פניו תמיד, וכל שכן עם הכעס הוא עם מנהיגי הקהל. ואי לאו דמיסתפינא הוה אמינא דטב ליה להתפלל ביחיד, מלהתפלל בחברת בני אדם שאין דעתו נוחה מהם. עוד יש טעם אחר, דאין ראוי לאדם להתפלל אלא במקום שלבו חפץ, כי היכי דאמרינן אין אדם לומד תורה אלא במקום שלבו חפץ. וטעמו של דבר, כי בהביט האדם אל מי שדעתו נוחה בו, נפשו מתעוררת על הכוונה השלימה, ודעתו מתרחבת, ולבו שמח, ונחה עליו אז רוח ה', כענין שאמרו בנבואה. עוד אמרו בספרי החכמה, כי בהיות האדם מתכוון אל רבו ונותן אליו לבו, תתקשר נפשו בנפשו, ויחול עליו מהשפע אשר עליו, ויהיה לו נפש יתירה וכו', עכ"ל.

והיוצא מדבריו שצריך שיהיה אהבה ואחוה ורעות בין המתפללים, ואז תהיה תפילתם מקובלת ורצויה. והנה כשכל אנשי העיר מתפללים יחד, קשה מאוד שיהיה כן שתשרור בין כולם אהבה ואחוה ורעות, ועל כן תיקן הבעש"ט הק' שיעשו להם החסידים מנינים לבדם, ובכזה אופן יותר בניקל שתהיה אהבה ואחוה ורעות ביניהם, ותהיה תפילתם רצויה ומקובלת לפני אדון כל.

אמנם אם מתפללים יחד בבית החסידים אך אין שורר אהבת ריעים בין המתפללים, באופן כזה אין שום תועלת במה שמתאספים להתפלל במקום אחד. ואפשר להמשיל הדבר ל"תחנת רכבת" שיש שם הרבה אנשים, והם נכנסים ויוצאים, וברור שאין ביניהם שום דבר המקשר אותם, וכמו כן באם אין אהבת ריעים בין חברי בית החסידים אין שום תועלת בזה. על כן תנאי ראשון שצריך שיהיה בבית החסידים הוא שיהיה אהבה ואחוה וריעות בין הציבור, וזו היא הברכה שיש בבית החסידים.

אכן יתכן שח"ו יהיה גם בחינה של קללה, כי מחמת שהידידות בין החברים היא כ"כ גדולה, יכולים להיכשל ח"ו באיסור שיחה בשעת התפילה, והוא עוון גדול, כנפסק בשלחן ערוך (או"ח סימן קמו סעיף ב) שבקריאת התורה אפילו בין גברא לגברא אסור לדבר, ואפילו לגרוס בדברי תורה, יעו"ש. ופשוט שבשעת התפילה אין שום היתר לדבר. ואם מדברים בשעת התפילה אין תועלת מההתכנסות בבית החסידים. ועל כן התנאי השני הוא שלא ידברו בשום פנים ואופן בשעת התפילה.

ועל כן יש לשמור על שני תנאים אלו, הא' שיהיה אהבת ריעים בין החברים, והב' שלא ידברו בשעת התפילה, ואז יהיה ברכה בבית החסידים, ובאופן זה יהיה תועלת מבית החסידים.

והנה איתא דבר פלא בתרגום יונתן בן עוזיאל, על הפסוק שנאמר במשכן (שמות כו, כח) "והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה", ובתרגום יונתן: "ונגרא מציעאה בגו לוחיאי משלביש מן סייפי לסייפי, מן אילנא דנציב אברהם בבארה דשבע, וכד עברו ישראל ית ימא קטעו מלאכיא ית אילנא וטלקוהו לימא, והות טפי על אנפי מיא, והוה מלאכיא מכריז ואמר דין הוא אילנא דנציב אברהם בבירא דשבע וצלי תמן בשום מימרא דיי, ונסבוהי בני ישראל ועבדו מניה נגרא מציעאה, אורכיה שובעין אמין, ופרישן מתעבדן ביה, דכד הוו מוקמין ית משכנא הוה מתגלגל הי כעכנא חזור חזור מלגיו ללוחי משכנא, וכד הוה מתפרק הוה פשיט הי כחוטרא".

וביאור דבריו: שהבריה התיכון היה מן אותו העץ שנטע אברהם אבינו בבאר שבע, וכאשר עברו ישראל את הים קצצו מלאכים את זה העץ והשליכוהו הימה, ונטלוהו בני ישראל, וממנו עשו את הבריה התיכון, ונעשה בו פלא שכשהיו מכניסים אותו בחור שבעובי קרשי המשכן היה מסתובב כנחש סביב לג' רוחות המשכן, וכשהיו מפרקים את המשכן היה חוזר ונעשה עץ ישר.

ונס זה נעשה דוקא בעץ זה, מפני שעץ זה היה של אברהם אבינו ע"ה שהיה איש החסד, ותחת עץ זה היה גומל חסדים, שהיה מאכיל ומשקה את העוברים ושבים, כמו שנאמר (בראשית כא ג) "ויטע אשל בבאר שבע", ובתרגום יונתן שם: "ונציב פרדסא בבאר דשבע חורפן, ואתקין בגויה מיכלא ומשקיא לעבוריא ולתאוביא", ועץ זה שנעשו בו חסדים ראוי לעשות ממנו משכן.

וזה היסוד הראשון שנאמר כאן, שיהיה אהבת רעים בין חברי בית החסידים, ויגמלו חסד איש את רעהו, ביחד עם היסוד השני שיקפידו מאוד שלא לדבר כלל בשעת התפילה, ואז יהיה קיום למשכן זה, ויהיה ממנו תועלת בעזהשי"ת שיתקבלו בו התפילות.

ואפילו אם מתפללים בפשטות בלא כוונות מיוחדות, התפילה חשובה מאוד, כמו שפירש הרה"ק מווארקא זיעוכ"י את הפסוק (דברים ג, כג) "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור", שמשה רבינו ע"ה התחנן לפני השי"ת ש"בעת ההיא", היינו בעקבתא דמשיחא, יהיה מספיק "לאמור", היינו רק לומר את מילות התפילה, וא"צ ליותר מזה.

וכמ"ש כ"ק אאמו"ר זצוקללה"ה בסה"ק חלקת יהושע עה"ת (פרשת ואתחנן די"א) וזל"ק: "ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמור, שהתפלל מרע"ה בעת - בעקבתא דמשיחא שיתקבל תפילות אף שיהיה באמירה בעלמא בדיבור פה בלבד".

וכן כתב בסה"ק מאור ושמש (פרשת נצבים ד"ה כי המצוה) בשם הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זיעוכ"י שאין צריך בזמנינו לכוין כוונות האריז"ל, וזל"ק: "אכן בזמננו זה לא יתכן לאדם לכוין כונת התפלה המסורים בידינו בסידור האריז"ל, הן מתוך הכתב והן ללמדם ולכוונם בעל פה, וכן שמעתי מאדמו"ר הרב הקדוש האלקי רבן של כל בני הגולה רבינו אלימלך זצוק"ל לבל יחשוב אדם מחשבות וחשבונות כונת השמות, רק יקשר נגלו ונסתרו שהוא נפשו ורוחו ונשמתו באין סוף ב"ה, ועל ידי זה הוא מקשר כל התגלות העולמות ופנימיות העולמות בו יתברך, וכל כך תהיה מחשבתו דבוקה בנועם ה' עד שלא יהיה לו פנאי אפילו רגע לכוין הכוונות, ואדם אשר בבחינה זו בתפלתו נעשים הכוונות והיחודים מאליהם על ידי תפלתו, עכל"ק.

וכאמור, כל זה רק בתנאי שיקיימו את שני התנאים הנזכרים לעיל, שיהיה אהבת רעים ושלא ידברו בשעת התפילה. השי"ת יעזור שנזכה לכתיבה וחתימה טובה בספרן של צדיקים גמורים, ונזכה לקבל פני משיח צדקינו בב"א.

לקבלת הגליון מידי שבוע למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com